

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернігівський національний технологічний університет
Навчально-науковий інститут економіки
Кафедра бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять та самостійної роботи здобувачів
вищої освіти усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання

Затверджено на засіданні кафедри
бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту
Протокол № 5
від «11» листопада 2019 р.

Основи академічного письма. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання/Укл.: Гнедіна К.В., Сакун О.С. – Чернігів: ЧНТУ, 2019. – 16 с.

Укладачі: ГНЕДІНА КАТЕРИНА ВОЛОДИМИРІВНА, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту (п.1-4, п.9-13); САКУН ОЛЕКСАНДРА СЕРГІЇВНА, кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту (п.5-8, п.10-11, Додаток А).

Відповідальна за випуск: ЮРЧЕНКО МАРИНА ЄВГЕНІЇВНА, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Рецензент: ГОГОЛЬ ТЕТЯНА АНАТОЛІЇВНА, доктор економічних наук, професор, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Навчально-наукового інституту економіки Чернігівського національного технологічного університету

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	5
2 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ.....	5
3 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3. ПЛАГІАТ: МЕТОДИ ВИЯВЛЕННЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ.....	6
4 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4. НАПИСАННЯ МОТИВАЦІЙНОГО ЛИСТА ТА РЕЗЮМЕ.....	7
5 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5. НАУКОВИЙ ТА ОФІЦІЙНО-ДІЛОВИЙ СТИЛІ. НАУКОВЕ МОВЛЕННЯ.....	8
6 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАУКОВОГО ТЕКСТУ.....	8
7 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7. ЦИТАТА. ПОСИЛАННЯ.....	9
8 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8. КУЛЬТУРА ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВОГО ТЕКСТУ	9
9 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	9
10 ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ.....	11
11 ТЕМИ НАУКОВИХ ЕСЕ З КУРСУ.....	12
12 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ З ДИСЦИПЛІНИ.....	13
13 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА.....	14
14 ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.....	16
ДОДАТОК А. ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	17

ВСТУП

«Не видавай крадене за своє, не друкуй одне й теж у двох виданнях одночасно ...»

А.П. Чехов

Курс «Основи академічного письма» спрямований на формування у студентів академічної культури та оволодіння навичками наукового мовлення і письма, отримання вмінь для написання наукових робіт і презентацій результатів досліджень. Навчальна дисципліна складається з двох змістових модулів: 1) Формування академічної культури студентів; 2) Основи академічного письма¹.

Завдання, які вирішуються у процесі вивчення дисципліни:

- ознайомитися із теоретичними основами академічної доброчесності;
- оволодіти навичками наукового мовлення;
- отримання навичок формування наукових текстів та презентацій із дотриманням принципів академічної доброчесності;
- запобігання плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у ВНЗ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

1) *знати:*

- основи вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах;
- основи академічної доброчесності та особливості формування кодексу честі;
- сутність категорії «інтелектуальна власність» та об'єкти авторського права;
- теоретичні та методичні основи академічного письма;
- правила цитування та оформлення бібліографічного опису.

2) *вміти:*

- дотримуватися принципів академічної доброчесності;
- застосовувати науковий стиль та формувати наукові роботи без плагіату;
- оформлювати наукові роботи із дотриманням правил цитування;
- здійснювати бібліографічний пошук та складати бібліографічний опис;
- запобігати плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності в групі та вищому навчальному закладі у цілому.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен ознайомитися з основами академічного письма та вміти застосувати отримані навички у навчальному процесі. Набуті знання та вміння застосовуються студентами при виконанні досліджень, написанні наукових робіт, виконанні курсових та

¹ Програма курсу сформована з урахуванням положень Методичних рекомендацій, створених у рамках Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP), що адмініструється Американськими Радами з міжнародної освіти за сприяння МОН України та підтримки Посольства США в Україні [1]

розрахунково-графічних робіт, проведенні презентацій результатів досліджень, а також у подальшій професійній діяльності.

Методичні рекомендації з курсу «Основи академічного письма» розроблені для проведення практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання. Дані методичні вказівки містять завдання до практичних занять та самостійної роботи студентів, перелік питань для обговорення, теми наукових есе з курсу, питання до заліку, перелік рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів.

1 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.

Завдання 1.1. Візьміть участь у анонімному опитуванні на тему «Що Ви знаєте про академічну доброчесність?» [1, Додаток 1, с. 49-50].

Завдання 1.2. Командна робота для студентів «Університет майбутнього»: запропонуйте модель університету майбутнього. При цьому сфокусуйте увагу на таких питаннях:

- Яке місце академічній доброчесності буде відведене в університеті майбутнього?
- Чи знизиться рівень плагіату та інших порушень академічної доброчесності?
- Чи будуть більшої мірою дотримуватися етичні принципи у академічному середовищі?
- Чи зміниться рівень усвідомлення необхідності дотримання принципів академічної доброчесності?
- Чим університет майбутнього буде відрізнятися від сучасного університету?

Результати роботи будуть презентовані у групі кожної командою.

Завдання 1.3. Напишіть есе на тему: «Академічна доброчесність: напрями забезпечення у вищих навчальних закладах України».

Завдання 1.4. Напишіть твір на тему «Портрет ідеального викладача».

2 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ.

Завдання 2.1. Проаналізуйте Кодекс честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Надайте відповіді на наступні питання:

1) Якими моральними принципами мають керуватися члени університетської громади відповідно до Кодексу?

- 2) Як у Кодексі визначається поняття «академічна чесність»?
- 3) Що є неприйнятним для студентів і працівників Університету?

Завдання 2.2 Ознайомтеся із положеннями Кодексу честі студента Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. Надайте відповіді на наступні питання:

- 1) Наведіть характеристику принципів Кодексу Честі.
- 2) Які права та обов'язки студентів висвітлено у Кодексі?
- 3) У чому полягає сутність «академічної свободи» студента?

Завдання 2.3. Здійсніть огляд «Положення про академічну доброчесність студентів та науково-педагогічних працівників Чернігівського національного технологічного університету». Надайте відповіді на наступні питання:

- 1) Які цінності та принципи етики та академічної доброчесності розкрито у Положенні?
- 2) Якими є основні порушення академічної доброчесності та які наслідки цих порушень?
- 3) Які праці студентів підлягають обов'язковій перевірці на плагіат та яким чином це відбувається?
- 4) Що означає «несанкціонована співпраця»?

Завдання 2.4. Розробіть Кодекс честі студентів групи. Обов'язковим є посилання на використані джерела у тексті та наведення списку використаних джерел.

Завдання 2.5. Виконайте наукове есе на тему «Академічна доброчесність у ВНЗ України: міф чи необхідний інструмент для забезпечення якості?»

3 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3. ПЛАГІАТ: МЕТОДИ ВИЯВЛЕННЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ.

Завдання 3.1. Підготуйте доповідь на тему «Всесвітньовідомі випадки плагіату». Результати дослідження доцільно представити у вигляді презентації, використовуючи PowerPoint.

Завдання 3.2. Підготуйте доповідь на тему «Плагіат у наукових роботах». Результати дослідження доцільно представити у вигляді презентації, використовуючи PowerPoint.

Завдання 3.3. Ознайомтеся зі статтею «Епідемія академічного плагіату в цифрах» за посиланням: <https://studway.com.ua/plagiat-2/>

Надайте відповіді на наступні питання:

- Яка відповідальність за плагіат передбачена в Україні?
- Яким чином відбувається боротьба з плагіатом у зарубіжних країнах?

Завдання 3.4. Ознайомтеся зі статтею дослідника В. Бахрушина «Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і світовий досвід» за посиланням <http://education-ua.org/ua/articles/1128-akademichnij-plagiat-i-samoplgiat-v-nautsi-ta-vishchij-osviti-normativna-baza-i-svitovij-dosvid>

Надайте відповіді на наступні питання:

1. Чи є самоплагіат порушенням академічної доброчесності?
2. Наведіть типові приклади самоплагіату, які висвітлює автор.

Завдання 3.5. Виконайте наукове есе на тему «Подолання плагіату: місія можлива?»

Завдання 3.6. Підготуйте презентацію на тему «Небезпека плагіату».

4 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4. НАПИСАННЯ МОТИВАЦІЙНОГО ЛИСТА ТА РЕЗЮМЕ

Завдання 4.1. Студентська команда має намір взяти участь у конкурсі «Програма академічної мобільності для студентів-першокурсників: отримання навичок формування якісних академічних текстів». Ключова ціль програми – формування у студентів навичок написання академічних текстів різних жанрів та поширення серед студентства принципів академічної доброчесності з метою недопущення плагіату.

Критерії вибору переможців конкурсу відповідно до умов конкурсу:

I Обов'язкові вимоги до претендентів:

- команда студентів 1 курсу ВНЗ України у складі 4-5 осіб;
- володіння іноземною мовою щонайменше одним із учасників команди;
- середній бал за результатами навчання - не нижче 75 балів.

II Переваги:

- володіння другою іноземною мовою;
- досвід участі у програмах академічної мобільності;
- досвід участі у тренінгах з питань академічної доброчесності та академічного письма;
- проходження курсу «Основи академічного письма»;
- наявність публікацій (тези, наукова стаття);
- наявність сертифікатів, грамот, дипломів;
- досвід участі у міжнародних науково-практичних конференціях, круглих столах, форумах тощо;
- волонтерство, участь у проектах соціальної дії.

Для участі у конкурсі команда студентів має надіслати до організаційного комітету мотиваційний лист, за яким будуть обиратися учасники програми академічної мобільності.

Завдання для команди студентів. Сформуйте мотиваційний лист з урахуванням критеріїв відбору учасників програми академічної мобільності. Доповніть мотиваційний лист додатками, які підтверджують наявність серед учасників команди зазначених вище переваг (ксерокопії сертифікатів, дипломів, грамот, публікацій тощо).

Завдання 4.2. Враховуючи сучасні підходи, складіть креативне резюме (CV). Для його створення можуть бути використані спеціальні програмні продукти та безкоштовні онлайн-сервіси із розробки резюме.

5 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5. НАУКОВИЙ ТА ОФІЦІЙНО-ДІЛОВИЙ СТИЛІ. НАУКОВЕ МОВЛЕННЯ

Завдання 5.1. Підготуйте публічний науковий виступ. Рекомендовано такі теми наукових виступів (тривалість виступу близько 5 хвилин):

- «Академічна доброчесність – вибір успішних професіоналів»;
- «Плагіат у мистецтві»;
- «Історія студентського самоврядування»;
- «Структура і функції студентського самоврядування: досвід США»;
- «Структура і функції студентського самоврядування: досвід України».

Кожен виступ має супроводжуватися його подальшим обговоренням. Викладач і студенти, незалежно один від одного, оцінюють виступи за п'ятибальною шкалою. До уваги береться змістовність виступу, послідовність викладу думок, аргументованість, мовна компетенція доповідача, наявність чи відсутність презентації. Наприкінці заняття викладач і студенти порівнюють виставлені бали.

Завдання 5.2. Підготуйте виступ для наукової дискусії. Для обговорення рекомендовано таку тему: «Чи є плагіат невід'ємною частиною (наукової) творчості або чому Котляревський та Ейнштейн не плагіатори?».

6 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАУКОВОГО ТЕКСТУ

Завдання 6.1. Кожен студент обирає на власний розсуд статтю і пише до неї анотацію. На перевірку викладачу подається роздрукована стаття (якщо стаття містить власну анотацію, то роздруковуємо разом з нею) з посиланням на джерело. На окремому аркуші подається надрукована анотація.

Завдання 6.2. Написати рецензію на статтю Гнезділової К.М. на тему «Академічна чесність як цінність корпоративної культури університету».

7 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7. ЦИТАТА. ПОСИЛАННЯ

Завдання 7.1. Необхідно написати твір на тему «Призначення університету» обсягом 1 сторінка формату А4. У творі потрібно процитувати щонайменше 5 джерел та зробити на них посилання, скласти список використаних джерел згідно ДСТУ.

Завдання 7.2. На окремій сторінці формату А4 пропонується зробити ці ж посилання згідно одного (*на вибір, відповідно до спеціальності*) з міжнародних стандартів. Для полегшення роботи рекомендовано скористатися ресурсом *Cite This for Me*.

8 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8. КУЛЬТУРА ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВОГО ТЕКСТУ

Завдання 8.1. Написати наукове есе за обраною темою (див. розділ 10) та оформити список використаних джерел за зразком в Додатку А.

9 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

1. Сформууйте перелік «академічних табу» та обґрунтуйте вибір кожної позиції з переліку.

2. Розкрийте сутність принципів академічної доброчесності. З Вашого досвіду, які з принципів порушуються частіше за інші?

5. Опишіть роль Кодексу честі у забезпеченні дотримання принципів академічної доброчесності.

6. Чи є самоплагіат академічно недоброчесним явищем? Поясніть та наведіть приклади самоплагіату.

7. Підготуйте доповідь та презентацію на тему: «Культура академічної доброчесності у США».

8. Підготуйте доповідь та презентацію на тему: «Досвід країн Європи у сфері забезпечення академічної доброчесності у вищих навчальних закладах».

9. Підготуйте доповідь та презентацію на тему: «Напрями забезпечення академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України».

9. Підготуйте доповідь та презентацію на тему: «Відомі випадку плагіату: Україна та світ».

8. Сформууйте глосарій до курсу «Основи академічного письма».

9. Проведіть дослідження причин виникнення плагіату. Результати оформіть у вигляді презентації.

10. Ви є автором наукових тез. Через три місяці після опублікування цих тез Ви бачите тези іншого автора, які містять два повні абзаци з Ваших тез без посилання на джерело. Опишіть, якими будуть Ваші дії?

11. Чи будуть принципи академічної доброчесності у майбутньому дотримуватися усіма учасниками освітнього процесу? Дайте письмову відповідь.

12. Які заходи з метою забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності варто впровадити у вищому навчальному закладі, у якому Ви навчаєтеся? Дайте письмову відповідь.

13. Під час вивчення фахової дисципліни Ви разом з одногрупниками отримали завдання, яке має виконуватися командою. Так сталося, що Вам не вистачило часу, але члени команди пропонують включити Вас до виконаного рештою учасниками звіту. Якими мають бути Ваші дії у цій ситуації? Відповідь обґрунтуйте.

14. Якою є роль здобувача вищої освіти у забезпеченні академічної доброчесності у вищому навчальному закладі? Яким чином Ви долучилися до цього процесу?

15. Сформууйте постер на тему «Ми – академічно доброчесні».

16. Розробіть інформаційну брошуру для здобувачів вищої освіти з метою поширення принципів академічної доброчесності серед студентської молоді.

17. Складіть кросворд, використовуючи основні категорії з курсу «Основи академічного письма».

18. Сформууйте 10 тестових завдань з курсу «Основи академічного письма».

19. Складіть власне CV за вимогами системи Europass.

20. Ознайомтеся із науковою статтею у фаховому виданні. Напишіть розширену анотацію до цієї роботи.

21. Складіть мотиваційний лист для участі у Міжнародному форумі молодих лідерів.

22. Сформууйте список рекомендованої літератури для вивчення курсу «Основи академічного письма».

23. Розробіть анкету та проведіть анонімне опитування фокус-групи серед студентів щодо рівня їх обізнаності із принципами академічної доброчесності.

24. Здійсніть огляд програмного забезпечення для перевірки робіт здобувачів освіти на наявність плагіату. Презентуйте результати проведеного дослідження.

25. Напишіть коротку рецензію на курс «Основи академічного письма». Які основні теми охоплює курс? Які з них були найбільш цікавими та корисними для Вас? Які Ваші пропозиції щодо покращення інформаційного наповнення курсу?

26. Зробіть соціальний відеоролик, присвячений принципам академічної доброчесності та важливості їх дотриманню.

27. Зробіть інформаційний лист з всесвітньовідомими цитатами про плагіат. Наведіть список використаних джерел.

10 ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

1. Здійсніть огляд основних тенденцій розвитку системи вищої освіти в Україні.
2. Назвіть основні цінності, місію та цілі системи вищої освіти.
3. Охарактеризуйте основні етапи становлення університету.
4. Дайте характеристику основним принципам Європейського простору вищої освіти.
5. Розкрийте сутність поняття «академічна культура».
6. Які чинники впливають на формування академічної культури?
7. Охарактеризуйте поняття академічної доброчесності.
8. На яких фундаментальних цінностях базується академічна доброчесність? Розкрийте їх сутність.
9. Розкрийте сутність основних принципів академічної доброчесності.
10. Охарактеризуйте основні прояви академічної доброчесності.
11. Які методи запобігання порушенням принципів академічної доброчесності Ви знаєте?
12. Які методи боротьби з академічною нечесністю, що застосовуються у зарубіжних країнах, доцільно впровадити в Україні?
13. На Вашу думку, які умови сприятимуть недопущенню порушень принципів академічної доброчесності?
14. Поясніть сутність та необхідність створення Кодексу честі (доброчесності) в університеті.
15. Здійсніть огляд досвіду формування Кодексів честі у зарубіжних та національних закладах вищої освіти.
16. Дайте визначення поняттю «інтелектуальна власність».
17. Якими нормативно-правовими актами на міжнародному та національному рівнях регулюється діяльність у сфері інтелектуальної власності?
18. Розкрийте сутність поняття «авторське право». Назвіть основні об'єкти авторського права.
19. Поясніть сутність концепції «суспільного надбання».
20. Охарактеризуйте зміст концепції відкритого дозволу.
21. Дайте визначення терміну «академічний плагіат».
22. Наведіть характеристику основних видів плагіату.
23. У чому полягає сутність «самоплагіату»?
24. Які методи запобігання та боротьби з плагіатом використовуються зарубіжних та національних системах вищої освіти?
25. Мета написання мотиваційного листа.
26. Охарактеризуйте основні правила написання мотиваційного листа.
27. Які основні компоненти включає мотиваційний лист?
28. Якою є структура мотиваційного листа?
29. Визначте головну мету написання CV (резюме).
30. Перерахуйте основні рекомендації до написання CV (резюме).

31. Охарактеризуйте науковий стиль мовлення.
32. Поясніть, що таке фахова мова. Які особливості фахової мови Ви знаєте?
33. Охарактеризуйте підстилі та жанри наукового стилю.
34. Визначте мету та призначення наукового мовлення.
35. Дайте характеристику офіційно-діловому стилю.
36. Розкрийте сутність поняття «мовний етикет». Які особливості мовного етикету в науковому стилі Ви знаєте?
37. Що таке публічний виступ? Яким чином підготуватися до публічного виступу?
38. Дайте визначення поняттю «наукова дискусія». Які етичні правила проведення наукових дискусій Ви знаєте?
39. Етапи проведення наукової дискусії.
40. Чим науковий текст відрізняється від інших текстів? Специфіка наукових текстів.
41. Основні складові наукової статті.
42. Визначте особливості побудови тексту-доказу.
43. Визначте особливості побудови тексту-опису.
44. Визначте особливості побудови тексту-міркування.
45. Назвіть основні елементи системи наукових знань.
46. Назвіть зміст, мету та особливості написання анотації.
47. Поясніть призначення та порядок написання рецензії.
48. Охарактеризуйте головні правила цитування.
49. Бібліографічне посилання та його види.
50. Поясніть різницю між повною та короткою формою посилання.
51. Чи є відсутність посилання на першоджерело у науковому тексті порушенням принципів академічної доброчесності?
52. Основні складові наукового есе.
53. Особливості написання наукового есе.

11 ТЕМИ НАУКОВИХ ЕСЕ З КУРСУ

1. Академічна доброчесність у Європейському просторі вищої освіти.
2. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості в Україні.
3. Формування культури академічної доброчесності: сучасні виклики в освітньому просторі.
4. Причини виникнення плагіату та негативні наслідки.
5. Відповідальність учасників освітнього процесу за плагіат.
6. Шляхи забезпечення академічної доброчесності в університетах світу.
7. Академічна доброчесність у вищих навчальних закладах України: сучасний стан та перспективи.
8. Бібліографічні менеджери: переваги використання.

9. Проблема самоплагіату як різновиду порушень академічної доброчесності.
10. Кодекс честі як інструмент дотримання принципів академічної доброчесності.
11. Використання інформаційно-комп'ютерних технологій у виявленні плагіату.
12. Напрями запобігання порушенням академічній доброчесності.
13. Підходи до формування наукових текстів.
14. Сучасні тренди та вимоги до формування CV.
15. Роль студентського самоврядування в дотриманні принципів академічної доброчесності в університеті.
16. Мотиваційний лист як ключовий крок до успіху.
17. Особливості мовного етикету наукової спільноти.
18. Випадки плагіату в історії мистецтва.
19. Списування як погана звичка.
20. Причини плагіату як різновиду порушення принципів академічної доброчесності.

12 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Засади та сучасний стан вищої освіти в Україні.
2. Етичні принципи у вищій освіті.
3. Академічна культура й етика у вищій освіті.
4. Академічна доброчесність: характеристика поняття, складові, принципи.
5. Доброчесність викладача та студента.
6. Табу в академічному світі.
7. Кодекси честі у зарубіжних та вітчизняних ВНЗ.
8. Поняття інтелектуальної власності.
9. Авторське право: сутність поняття, оформлення, захист.
10. Наукове мовлення: характеристика поняття
11. Основні жанри наукового мовлення
12. Володіння мовою як запорука успішного працевлаштування.
13. Особливості написання резюме, мотиваційного листа, дослідницької пропозиції.
14. Академічне письмо: вимоги до написання різних видів наукових текстів.
15. Основні характеристики наукового стилю.
16. Особливості написання тез доповідей.
17. Особливості написання наукових статей.
18. Структура наукової роботи та вимоги до її написання та оформлення.
19. Мистецтво презентацій та виступів.
20. Плагіат: історія, сучасність, причини.
21. Методи виявлення плагіату.
22. Запобігання плагіату у зарубіжних та вітчизняних ВНЗ.
23. Правила цитування.

24. Укладання бібліографії дослідницької роботи.
25. Пошук інформації в Інтернеті для написання наукових текстів.
26. Наукометричні бази даних (Scopus, Web of Science, Google Scholar та інші).
27. Сервіси для полегшення укладання бібліографії, бібліографічні менеджери.
28. Сприяння академічній доброчесності у ВНЗ: заходи, методи, результати
29. Сучасні методи формування академічної культури у світі
30. Використання інформаційних технологій для боротьби із плагіатом та формування наукових текстів.

13 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету/Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. К.: Таксон, 2016. 234 с.

2. Бахрушин В. Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і світовий досвід. Освітня політика. Портал громадських експертів. URL: <http://education-ua.org/ua/articles/1128-akademichnij-plagiat-i-samoplgiat-v-nautsi-ta-vishchij-osviti-normativna-baza-i-svitovij-dosvid>

3. Бахрушин В., Ніколаєв Є. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: https://drive.google.com/file/d/1IJtjefmfqO1uNCn4p9cT5g6_58h0Cqx9/view

4. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015/ Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. К.: УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).

5. Бойко Р.В., Фролов М.О. Без копії та плагіату! *Бюлетень ВАК України*. К., 2008. № 12. С. 11–13.

6. Бойченко Н.М. Етичні аспекти університетських цінностей. Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник. К.: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2014. № 1 (1). С. 37–43.

7. Гнедіна К.В. Шляхи зростання конкурентоспроможності системи вищої освіти в Україні/ "Інноваційний розвиток інформаційного суспільства: економіко-управлінські, правові та соціокультурні аспекти": збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих учених (м. Чернігів, 14 грудня 2017 р.) // Черніг. нац. технол. ун-т. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2017. 612 с. С. 150-152.

8. Добко Т. Академічна культура як необхідна передумова ефективного управління сучасним університетом в умовах автономії. *Дух і літера. Спец. вип. «Університетська автономія»*. К., 2008. № 19. С. 93–102.

9. Д-р Майк Редді та Вікторія Джоунз. Про соціальну модель плагіату. URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/UKR_TOWARDS_A_SOCIAL_MODEL_OF_PLAGIARI SM.pdf

10. Епідемія академічного плагіату в цифрах. URL: <https://studway.com.ua/plagiat-2/>
11. Етичний кодекс викладача та студента Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. URL: https://nung.edu.ua/files/attachment_news/etic_codex.pdf
12. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
13. Кодекс честі студента Криворізького національного університету. URL: <http://www.knu.edu.ua/storage/files/2/%D0%9D%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B8/kodex.pdf>
14. Медведєв І.А. Державне управління розвитком університету: теоретично-прикладний аспект: [моногр.]. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. 220 с.
15. Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб./уклад.: О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. К.: НАДУ, 2012. 48 с.
16. Плагіат у вищій освіті. Агенція забезпечення якості вищої освіти Великобританії. URL: https://naqa.gov.uk/wp-content/uploads/2019/05/plagiat_qa.pdf
17. Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання: метод. посіб./ за ред. Н.В. Стукало. Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. 44 с.
18. Положення про академічну доброчесність студентів та науково-педагогічних працівників Чернігівського національного технологічного університету. URL: <https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/akd-p.pdf>
19. Про Етичний кодекс ученого України. URL: www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf
20. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) - Американські Ради. URL: <http://www.saiup.org.ua/>
21. Семенов О.М., Фаст О.Л. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 220 с.
22. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти / Г.Ф. Хоружий. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2012. 320 с.
23. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с.
24. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». URL: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf

25. Hnedina K. V. The reformation of higher education system in Ukraine as a factor of innovative development of national economy. *Науковий вісник Полісся*. 2016. № 4 (8), ч. 1. С. 106-117.
26. Plagiarism.org - Best Practices for Ensuring Originality in Written Work. URL: www.plagiarism.org/.
27. Publication Integrity and Ethics. URL: www.integrity-ethics.com/.
28. Tkalenko N.V., Kholiavko N.I., Hnedina K.V. Vectors of higher education sector transformation in conditions of the information economy formation. *Науковий вісник Полісся*. 2017. № 4 (12). Ч. 1. С. 44-49.

14 ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/0ByePGdGpHh6WbnRzT2pGNUhoY2c/view>

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Бібліографічний опис:

1. Бланк І.А. Інвестиційний менеджмент: начальний курс. 2/е вид., перероб. і доп. К.: Ельга, Ника-Центр, 2006. 552 с.
2. Бондар М.І. Інвестиції та джерела фінансування інвестиційних ресурсів в обліку. *Фінанси, облік і аудит*. 2010. № 15. С. 220-227.
3. Воробйов Ю.Н. Інвестування: навч. пос. для вузів. Сімферополь: Таврія, 2004. 340 с.
4. Дука А. П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: навч. посіб. К. : Каравела, 2007. 424 с.
5. Клокар О.О. Формування інвестиційних ресурсів агропромислового виробництва. *Економіка АПК*. 2012. № 10. С. 90-95.
6. Кобушко І.М. Стратегія розвитку інвестиційного ринку: теоретичні засади та вітчизняні реалії: монографія. Суми : Сумський державний університет, 2012. 517 с.
7. Майорова Т. В. Формування інвестиційних ресурсів в Україні. *Фінанси, облік і аудит*. 2010. №15. С.122-132.
8. Череп А.В. Інвестознавство : підручник. К. : Кондор, 2006. 398 с.

References:

1. Blank, I.A. (2006). *Investytsiinyi menedzhment: nachalny kurs [Investment management: initial course]*. 2/e vyd., pererob. i dop. K.: Elha, Nyka-Tsentr. 552 s. [in Ukrainian].
2. Bondar, M.I. (2010). Investytsii ta dzherela finansuvannia investytsiinykh resursiv v obliku [Investments and sourcings investment resources are in an account]. *Finansy, oblik i audit – Finances, account and audit*, 15, 220-227 [in Ukrainian].
3. Vorobiov, Yu.N. (2004). *Investuvannia: navch. pos. dlia vuziv [Investing: train aid for the institutes]* Simferopol: Tavriia [in Ukrainian].
4. Duka, A. P. (2007). *Teoriia ta praktyka investytsiinoi diialnosti. Investuvannia: navch. posib [Theory and practice of investment activity. Investing: train aid]*, K.: Karavela, [in Ukrainian].
5. Klokar, O.O. (2012). Formuvannia investytsiinykh resursiv ahropromyslovoho vyrobnytstva [Forming of investment resources of agroindustrial production]. *Ekonomika APK – Economy of agroindustrial complex*, 10, 90-95 [in Ukrainian].
6. Kobushko, I.M. (2012). *Stratehiia rozvytku investytsiinoho rynku: teoretychni zasady ta vitchyzniani realii: monohrafiia [Strategy of investment market development: theoretical principles and domestic realities: monograph]*. Sumy: Sumskyi derzhavnyi universytet [in Ukrainian].
7. Maiorova, T. V. (2010). Formuvannia investytsiinykh resursiv v Ukraini [Forming of investment resources is in Ukraine]. *Finansy, oblik i audyt – Finances, account and audit*, 15, 122-132 [in Ukrainian].
8. Cherep, A.V. (2012). *Investoznavstvo: pidruchnyk [Investment: textbook]*. K. : Kondor [in Ukrainian].